

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Gudmundråskolan i Kramfors kommun.

Beslutet i korthet

Skolinspektionen har hösten 2025 inlett en tillsyn av Gudmundråskolan i Kramfors kommun.

Skolinspektionen tar i beslutet ställning till om verksamheten uppfyller skolförfattningarnas krav avseende extra anpassningar och särskilt stöd, åtgärder mot kränkande behandling, ordningsstörande beteende, frånvaro, garanterad undervisningstid och skolans val och extra studietid.

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns brister i skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Bristerna är allvarliga då det handlar om brister i flertalet steg i arbetsgången med stödinsatser vid skolenheten som medför att ett stort antal elever vid skolenheten inte får eller riskerar att inte få det stöd de har rätt till. Det framgår vidare att det finns en otrygghet i elevernas skolmiljö. Det finns brister avseende det åtgärdande arbetet mot kränkande behandling då personal inte alltid agerar vid händelser där en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, samt att sådana händelser inte alltid anmäls och utreds. Det framgår även att ett stort antal elever uppvisar ett ordningsstörande eller olämpligt beteende, utan att skolan utreder orsakerna till detta. Det föreligger därutöver allvarliga brister avseende att utreda elevers skolfrånvaro. Därutöver konstateras brister som rör undervisningen på skolan. Flera klasser har till följd av inställda lektioner gått miste om sin garanterade undervisningstid i flera ämnen utan att eleverna kompenseras för det. Därtill finns brister avseende bestämmelserna om skolans val. Flera av de brister som konstateras har pågått under en längre tid.

Skolinspektionen bedömer att de ovan påtalade bristerna allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Föreläggandet förenas därför med vite. Skolinspektionen bedömer att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande.

Skolinspektionen bedömer även att det finns brister när det gäller extra studietid och förelägger därför huvudmannen att vidta åtgärder inom detta område.

Beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Kramfors kommun att vid vite av 1 500 000 kronor senast **25 september 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra anpassningar och särskilt stöd, kränkande behandling, utredning av ordningsstörande beteende, frånvaro, garanterad undervisningstid samt hur utrymmet för skolans val används. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Skolinspektionen bedömer att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande.

Om Kramfors kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet. Därutöver kommer frågan om det finns skäl att besluta om verksamhetsförbud eller att staten, på kommunens bekostnad, ska vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse (statliga åtgärder för rättelse), att aktualiseras. Att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande innebär även att verksamhetsförbud eller statliga åtgärder för rättelse kan bli aktuellt trots att förelägandet följts om det uppstår nya allvarliga brister i verksamheten inom två år från detta föreläggande (26 kap. 16 a och b samt 17 §§ skollagen).

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. **Beslutet om föreläggande vid vite får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilagan.**

Kramfors kommun ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar och särskilt stöd

1. Rektorn ska genomföra en uppföljning och analys av
  - lärarnas och elevhälsans arbete med extra anpassningar och tillgången till de resurser som behövs för arbetet med extra anpassningar
  - skolenhetens arbete med utredning av elevers behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram. Uppföljningen och analysen ska omfatta skolenhetens arbete utifrån skollagens krav på att rektorn ska se till att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Inkom med en redogörelse för uppföljningen, analysen och eventuella beslut om åtgärder. (3 kap. 5, 7 och 9 §§ och 4 kap. 3–4 §§ skollagen, Förordning [SKOLFS 2010:37] om läroplan för

grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (nedan Lgr 22), 2.8 Rektorns ansvar)

2. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 18 september 2026, informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd och skolans rutiner för detta. Om det kommer ny personal till skolan efter att sådan information har lämnats ska även den nya personalen få motsvarande information. Inkom med en redogörelse för när och hur informationen har förmedlats. (2 kap. 34 a § första stycket 1–2 skollagen samt 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen)
3. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn, eller den rektorn har delegerat uppgiften att ta emot anmälningar till, och för anmälningar som inkommit men där utredning ännu inte påbörjats, ska rektorn se till att starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som har inkommit under perioden den 28 april 2026 – 18 september 2026 samt vilket datum en utredning startat, och i förekommande fall färdigställts, för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)
4. Se till att särskilt stöd ges utifrån elevens utredda behov och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Detta innebär att de behov som framkommer i utredningen av elevens behov av särskilt stöd ska vara avgörande för om eleven ska få särskilt stöd samt för vilka särskilda stödåtgärder som skrivs in i elevens åtgärdsprogram och omfattningen av dessa. Eleven ska vidare ges stöd i enlighet med det beslutade åtgärdsprogrammet. Inkom med skolenhetens tre senaste utredningar om särskilt stöd som resulterat i åtgärdsprogram samt de aktuella åtgärdsprogrammen. (3 kap. 7, 9–10 §§ skollagen)

Kränkande behandling

5. Se till att vid minst ett tillfälle under perioden den 28 april 2026 – 18 september 2026 informera all skolpersonal om regleringen kring personalens skyldighet att agera då en elev utsätts för kränkande behandling samt skyldighet att anmäla till rektorn om personal får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten. Inkom med en redogörelse för när och hur informationen har förmedlats. (2

kap. 34 a § första stycket 1–2 skollagen, 1 kap 5 § andra stycket skollagen, 5 kap. 6 § skollagen, 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen, Lgr 22, 2.1 Normer och värden)

6. Se till att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn och att rektorn, när hen mottar en sådan anmälan eller på annat sätt får sådan kännedom, anmäler detta till huvudmannen. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn och hur många anmälningar som gjorts till huvudmannen under perioden den 28 april 2026 – 18 september 2026. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)
7. Huvudmannen ska se till att en utredning av omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna startas då huvudmannen mottar anmälan om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten. Huvudmannen ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit och hur många utredningar som inletts under perioden den 28 april 2026 – 18 september 2026. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)

Ordningsstörande beteende

8. Rektorn ska se till att saken utreds om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse. Vid utredningen ska samråd ske med elevens vårdnadshavare. Utifrån resultatet av utredningen ska rektorn se till att vidta de åtgärder som behövs för att eleven ska ändra sitt beteende. Rektorn ska dokumentera hur många utredningar som startats perioden den 28 april 2026 till och med den 18 september 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. 9–10 §§ skollagen)

Frånvaro

9. Rektorn ska se till att en utredning om en elevs frånvaro inleds om en elev bedöms ha upprepade eller längre frånvaro. Detta gäller inte om en utredning är obehövlig. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med

elevhälsan. Rektorn ska dokumentera vilka elever som bedöms ha upprepad eller längre frånvaro samt när utredningar inletts och, i förekommande fall, slutförts för respektive elev under perioden den 28 april 2026 till och med den 18 september 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (7 kap. 19 a § skollagen)

Garanterad undervisningstid

10. Se till att alla elever får minst den garanterade undervisningstiden i ämnena fysik, teknik, slöjd, engelska samt de samhällsorienterande ämnena om inte avvikelser är beslutade genom beslut om anpassad studiegång, anpassad timplan eller prioriterad timplan. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur elevernas undervisningstid i samtliga ämnen har fördelats och schemalagts för läsåret 2026/27 och vilken undervisningstid som eleverna fått i ämnena i respektive årskurs under vårterminen 2026. (10 kap. 4–5 §§ skollagen samt 9 kap. 3 § och bilaga 1 skolförordningen [2011:185])

Skolans val

11. Se till att skolans val endast används för undervisning i ett eller flera ämnen eller ett språk som eleven tidigare inte har fått undervisning i (nybörjarspråk). Huvudmannen ska ge in beslutad lokal timplan och scheman avseende läsåret 2025/26 för respektive klass och årskurs, där det framgår vilket eller vilka ämnen som ingår i skolans val. (10 kap. 4 § skollagen, 9 kap. 9 och 11 §§ skolförordningen)

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen Kramfors kommun att senast den 25 september ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende bristen rörande extra studietid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen. Om Kramfors kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras. Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Kramfors kommun ska vidta följande åtgärder

Extra studietid

12. Se till att eleverna erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. Inkom med en redogörelse för när den extra studietiden anordnas, samt vem som ansvarar för genomförandet och planeringen av denna. (10 kap. 5 a § skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:10354) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden samt utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Gudmundråskolan i Kramfors kommun. Skolenheten omfattar grundskola med årskurserna 7–9. Vid skolan går cirka 340 elever höstterminen 2025.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Gudmundråskolan följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, kränkande behandling, utredning av ordningsstörande beteende, frånvaro, undervisningstid, skolans val och extra studietid.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och lektionsobservationer mellan den 25 november 2025 och 26 november 2025. Därutöver har intervjuer med personal i elevhälsan och rektorn samt de biträdande rektorerna genomförts mellan den 2 december 2025 och 4 december 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat utredningar om särskilt stöd, åtgärdsprogram, anmälningar om kränkande behandling, frånvaroutredningar, frånvarokartläggningar och frånvarostatistik, betygskataloger, huvudmannens timplan samt scheman avseende läsåret 2025/26. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande vid vite

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elevernas måluppfyllelse och aktuella åtgärdsprogram

Lärarna beskriver att det finns ett mycket stort antal elever med omfattande behov av särskilt stöd på skolan. Flera lärare uppger att det snarare handlar om halva klasser än om enskilda elever som riskerar att inte nå målen trots extra anpassningar i något ämne. En lärare uppger att hen vid en kartläggning i samband med mottagandet av en ny klass under höstterminen 2025 konstaterade att 40 procent av klassen inte uppnådde kunskapsnivån för årskurs 4 i det ämne läraren undervisar i. Av inkommen dokumentation framgår att 14 procent av eleverna i den klassen har utretts, eller utreds, för behov av särskilt stöd. En annan lärare beskriver att denne undervisar en klass där halva klassen bedöms ligga på en kunskapsnivå motsvarande den för årskurs 4. Av betygskatalogen för vårterminen 2025 framgår att 40 procent av eleverna i den klassen hade betyget F i minst ett av de ämnen läraren undervisar i. 20 procent av eleverna i den klassen har ett åtgärdsprogram.

Av granskade betygskataloger för totalt fyra klasser i årskurs 8 och 9 framgår att 34 elever hade F i två eller fler ämnen under vårterminen 2025. Åtta av dessa elever har ett åtgärdsprogram. För 20 av eleverna har måluppfyllelsen förvärrats eller varit konstant under två terminer i rad. Av ingiven dokumentation framgår att 34 av totalt 109 elever i årskurs 9, sett

till betygen för höstterminen 2025, för närvarande saknar behörighet till gymnasiet. Totalt har 13 elever i årskurs 9 åtgärdsprogram.

Extra anpassningar

Samtliga lärargrupper uppger att de inte hinner ge elever de extra anpassningar som de har behov av. Flera lärare beskriver att orsaken är resursbrist i kombination med att ett stort antal elever ska ges flertalet extra anpassningar. Vissa av eleverna har egentligen behov av särskilt stöd. En lärare beskriver att det är en inflation av extra anpassningar på skolan och att det ständigt tillkommer nya sådana. Andra lärare beskriver att elever kan ha "listor" med extra anpassningar. Skolinspektionen har tagit del av ett beslut om att inte upprätta ett åtgärdsprogram för en elev. Av beslutet framgår att eleven i stället ska ges 17 olika typer av extra anpassningar i klassrummet. Flera lärare uppger även att det stora antalet elever med omfattande extra anpassningar medför att det inte är möjligt att ge extra anpassningar till alla elever i praktiken. Som exempel nämns bland annat att det är fysiskt omöjligt att ge enskilda muntliga instruktioner till hälften av eleverna i en klass med 24 elever under en och samma lektion. I intervju med representanter från elevhälsan framgår att det förekommer att elever vid en utredning om särskilt stöd rekommenderas åtgärder i form av extra anpassningar, trots att eleven egentligen bedöms ha behov av särskilt stöd. Det framgår även att lärarna har kommunicerat till elevhälsan att de inte hinner ge eleverna alla de extra anpassningar som man beslutat om.

Anmäla elevers behov av särskilt stöd

Lärare beskriver att en anmälan om behov av särskilt stöd kan ske på olika sätt. Några lärare uppger att en anmälan om särskilt stöd exempelvis kan ske genom direktkontakt med specialpedagogen, eller genom att lärare uppmärksammar elevers behov av särskilt stöd under klasskonferenser. Samtliga tillfrågade lärare, och representanter från elevhälsan uppger dock att skolans huvudsakliga rutin är att elevens mentor anmäler elevens behov av särskilt stöd via skolans ärendehanteringssystem, genom en så kallad remiss. Remissen skickas till elevhälsan, men även rektorn och de biträdande rektorerna kan ta del av remisserna.

Samtliga tillfrågade lärare uppger att de inte anmäler alla elever som trots extra anpassningar riskerar att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, utan att de gör ett urval. Vissa lärare anmäler bara de elever i allra störst behov av stöd, medan andra lärare anmäler elever som de upplever "har en vilja" att klara skolan. Flera mentorer namnger totalt ett

femtontal elever som mentorerna inte anmält för behov av särskilt stöd, trots att de bedömer att förutsättningarna för en anmälan är uppfylld.

Lärarna beskriver att orsaken till att de inte anmäler alla elever i behov av särskilt stöd bland annat är att det finns ett mycket stort antal elever i behov av särskilt stöd, vilket gör att de inte hinner anmäla alla elever. Vidare uppger lärarna att en anmälan om behov av särskilt stöd sällan leder till att eleven får ett åtgärdsprogram, detta på grund av resursbrist. En anmälan om särskilt stöd medför därmed enbart en administrativ börda för lärarna.

Starta utredning av elevers behov av särskilt stöd

Lärarna berättar att när elevhälsan tagit emot en remiss med en anmälan om behov av särskilt stöd, så behandlas denna på elevhälsomöten, där rektorn närvarar. Vid mötet fattar de närvarande beslut om en utredning om särskilt stöd ska inledas. Lärarna och representanter från elevhälsan berättar att en utredning om behov av särskilt stöd i huvudsak genomförs av elevens mentor. Mentorn ansvarar för att samtala med eleven och att samla in underlag från elevens undervisande lärare och vårdnadshavare. Därefter skickar mentorn underlaget från utredningen till elevhälsan. Specialläraren eller specialpedagogen genomför sedan en pedagogisk bedömning och sammanställer ett förslag på vilka åtgärder som ska vidtas för eleven. Huvudmannen har i yttrande den 24 april 2026 uppgett att samtliga bedömningar görs i samråd mellan undervisande lärare, specialpedagog, elevhälsa och rektor, med utgångspunkt i en helhetsbedömning av elevens behov.

Lärare beskriver att det finns elever¹, där lärarna anmält att eleven är i behov av särskilt stöd, men där det inte startats någon utredning. Vissa lärare beskriver att de har gjort anmälningar om behov av särskilt stöd och att dessa markerats som "behandlade" i skolans ärendehanteringssystem utan att mentorn fått någon återkoppling eller att någon utredning om behov av särskilt stöd har inletts. Vissa lärare beskriver att ärendehanteringssystemet är som ett "svart hål" och att de inte vet vad som händer med remisser som de skickat.

Representanter från elevhälsan uppger att det inte alltid startas en utredning om särskilt stöd efter inkommen anmälan från lärare. En representant berättar att elevhälsan alltid först ser till hur eleven kan få stöd på gruppnivå, sedan på individnivå och därefter fattas beslut om extra anpassningar. De extra anpassningarna utvärderas efter 6 veckor. Om utvärderingen visar att man inte kan möta elevens behov startas en

---

¹ Exempelvis elev 93.

utredning om särskilt stöd. En sådan utredning ska enligt skolans rutin ta mellan 4–6 veckor.

Lärare och representanter från elevhälsan berättar vidare att det inte alltid startas en utredning om behov av särskilt stöd för elever som anmäls för behov av detta i årskurs 7, om det finns en utredning om särskilt stöd från elevens tidigare skolenhet där eleven gick i årskurs 6. Detta framgår även av huvudmannens yttrande. I dessa fall baseras i stället det särskilda stödet som kan ges på elevens tidigare utredning. Avseende exempelvis en elev² berättar elevens mentor att en utredning inte startats eftersom den som ansvarade för utredningen först ville kontrollera om det fanns en utredning från mellanstadiet som kunde användas i stället. Angående en annan elev³ i årskurs 8 uppger en representant inom elevhälsan att eleven tidigare fått särskilda stödinsatser på skolan, och att dessa baserats på en utredning om särskilt stöd som var gjord på elevens tidigare skola där eleven gick i mellanstadiet.

Lärare och representanter från elevhälsan berättar vidare att det är kö för att utredas för behov av särskilt stöd på skolan, samt att det främst är elever i årskurs 9 som prioriteras. Elever i de lägre årskurserna får vänta längre på att en utredning initieras. En representant från elevhälsan som arbetar med utredningar om behov av särskilt stöd uppger att denne, utöver de 11 utredningar som hen har pågående vid tidpunkten för Skolinspektionens intervju, har ytterligare 30 elever i kö att utreda. I dessa fall har det inte startats någon utredning. Vidare uppger lärarna och representanter från elevhälsan att det finns ytterligare elevärenden, så som anmälningar om behov av särskilt stöd, som i hälften av klasserna "blivit liggande" till följd av ett oplanerat personalbortfall inom elevhälsan. En representant inom elevhälsan som arbetar med utredningar om behov av särskilt stöd berättar att den administrativa tiden, det vill säga tiden att utreda och upprätta åtgärdsprogram, inte räcker till med beaktande av elevers behov och köerna till utredning som finns på skolan.

Lärare berättar om flera exempel på elever som anmälts för behov av särskilt stöd, där det dröjt lång tid innan en utredning startat. Beträffande en elev⁴ uppger lärare att en anmälan om särskilt stöd gjorts vid två tillfällen, en i mars 2025 och en i september 2025. Representanter för elevhälsan uppger att eleven, i början av december 2025, alltså står i kö för att utredas för behov av särskilt stöd. Eleven hade F i samtliga ämnen höstterminen 2025. Gällande en annan elev⁵ i årskurs 9 uppger elevens mentor att eleven anmäldes för behov av särskilt stöd under årskurs 8. Mentorn vet inte om en utredning om särskilt stöd har avslutats, eller om

---

² Elev 91.

³ Elev 22.

⁴ Elev 25.

⁵ Elev 97.

eleven har fått något åtgärdsprogram. Eleven har enligt inkommen dokumentation inget åtgärdsprogram eller någon pågående utredning om särskilt stöd. Eleven hade F i flera ämnen höstterminen 2025, varav minst ett kärnämne.

Avseende två elever i årskurs 9, för vilka det pågår utredningar om särskilt stöd, framgår bland annat följande. En av eleverna⁶ anmäldes enligt elevens mentor för behov av särskilt stöd i årskurs 7. Enligt inkommen dokumentation var utredningen om särskilt stöd inte slutförd den 13 november 2025. Eleven hade F i flertalet ämnen höstterminen 2025. Avseende den andra eleven⁷ framgår, genom uppgifter från mentor och representanter för elevhälsan, att eleven anmäldes för behov av särskilt stöd samt misstanke om att eleven tillhörde en annan skolform när eleven gick i årskurs 7. Rektorn har dock avvaktat med att starta en utredning om behov av särskilt stöd till november 2025, då skolformsutredningen hade slutförts. Eleven hade F i flertalet ämnen under höstterminen 2025. Rektorn uppger att eleven under denna tid fått stöd genom extra anpassningar.

Beslut om åtgärdsprogram och arbetet med att ge elever särskilt stöd

Rektorn och representanter från elevhälsan berättar att ett beslut om att upprätta, eller inte upprätta, ett åtgärdsprogram fattas efter det att en utredning om behov av särskilt stöd är färdigställd. Detsamma sker efter en utvärdering av åtgärdsprogram.

Av inkommen dokumentation framgår avseende en elev⁸ i årskurs 9, att eleven utretts för behov av särskilt stöd under vårterminen 2025. Utredningen avslutades i maj 2025. Av utredningen framgår att eleven bedöms vara i behov av särskilt stöd. Vid tiden för intervjun med elevhälsan hade ännu inget åtgärdsprogram upprättats för eleven. Eleven hade betyget F i flertalet ämnen under höstterminen 2025, varav minst ett kärnämne. Enligt en representant från elevhälsan har eleven alltså fortsatt behov av särskilt stöd.

En representant från elevhälsan, som arbetar med utredningar av behov av särskilt stöd, utarbetandet av åtgärdsprogram samt att ge särskilt stöd berättar att skolan inte alltid utformar och beslutar om särskilt stöd på det sätt och i den omfattning som behövs för att elever ska ha möjlighet att nå minst betyget E i alla ämnen. Hen uppger att skälen till detta är att det råder resursbrist på skolan och att det finns ett stort behov av särskilt stöd hos eleverna på skolan. Representanten berättar vidare att det är "högt tryck"

---

⁶ Elev 41.

⁷ Elev 65.

⁸ Elev 107.

för att ge elever stöd, och att tiden i realiteten inte räcker till att ge särskilt stöd med beaktande av de behov som finns på skolan.

Flera lärare beskriver att det särskilda stöd som i huvudsak erbjuds på skolan, bortsett från anpassad studiegång, är en plats i skolans särskilda undervisningsgrupp "Navet". Lärarna berättar vidare att det finns elever med andra behov, såsom exempelvis enskild undervisning eller stöd från en resursperson, men att detta inte kan erbjudas på skolan. En representant från elevhälsan namnger sju elever⁹ som hen bedömer har behov av särskilt stöd i form av en resursperson, men som skolan inte har tillräckliga resurser för att ge sådant stöd. Rektorn känner inte till att det förhåller sig så.

På fråga om det är elevens behov av stöd eller skolans resurser som är avgörande för om, och i sådant fall vilket, särskilt stöd eleven får uppger en representant från elevhälsan att hen vid genomförandet av en sådan utredning känner till vilka resurser skolan har. Representanten berättar att hens pedagogiska bedömning av elevens behov av stöd inte alltid tillåts komma fram i analysen, då hen vet att skolan inte kan erbjuda de stödinsatser som hen bedömer är nödvändiga för eleverna. Rektorn har uppgett att hen måste kontrollera det.

Flera lärare och representanter från elevhälsan berättar vidare att det för elever med utredda och konstaterade behov av särskilt stöd är kö för att få en plats i skolans särskilda undervisningsgrupp, Navet. Representanter från elevhälsan beskriver att Navets kapacitet, utifrån lärare och antalet elever, är en ekvation som inte går ihop. Rektorn uppger att en elev kan få vänta på att få en plats i Navet, då grupp dynamiken i Navet är känslig. Avseende en elev¹⁰ inleddes en utredning om elevens behov av särskilt stöd under vårterminen 2025 och färdigställdes i mitten av september 2025. Av elevens utredning framgår att eleven är i behov av särskilt stöd. Ett åtgärdsprogram, med beslut om placering i den särskilda undervisningsgruppen, upprättades den 17 november 2025.

Flera lärare uppger vidare att utredningar om särskilt stöd sällan leder till ett åtgärdsprogram, utan att rektorn i stället fattar beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram och att eleven ska få fler extra anpassningar. Flera lärare berättar att de har kommunicerat till elevhälsan att de stora antalet elever med stora behov av extra anpassningar, medför att lärarna inte hinner ge de anpassningarna till eleverna. Enligt lärarna har representanter inom elevhälsan uppgett att de har kännedom om detta, men att besluten ändå måste utformas på detta sätt, även om eleven i realiteten inte får stöd genom extra anpassningar. Flera lärare från olika intervjugrupper beskriver att orsaken till detta är att "skolan ska ha ryggen

---

⁹ Elev 1, elev 2, elev 4, elev 7, elev 25, elev 37 och elev 94.

¹⁰ Elev 23.

fri", "att det ska se ut som att skolan gjort allt rätt", och att "det ska se ut som att skolan gjort något om Skolinspektionen kommer". Representanter från elevhälsan medger att det förts en diskussion om förekomsten av extra anpassningar på skolan, men inte att skälen för detta kommunicerats på det sätt som lärarna uppger i intervjuer.

En representant från elevhälsan, som ansvarar för genomförandet av utredningar av särskilt stöd samt upprättande av åtgärdsprogram, medger dock att elever inte alltid får beslut om åtgärdsprogram med särskilt stöd, trots att en utredning om behov av särskilt stöd identifierat att eleven har ett sådant behov. I stället kan skolan försöka möta elevens särskilda stödbehov med extra anpassningar. Representanten berättar att anledningen till detta är att det saknas resurser på skolan, eller att eleverna ibland inte vill ta emot stöd. Rektorn säger sig sakna kännedom om detta.

Skolinspektionen har tagit del av tre utredningar om särskilt stöd för tre elever¹¹, varav en elev fortfarande går på skolan. I utredningarna anges vilket stöd som eleverna behöver och att "en del stödbehov kräver omfattande åtgärder och behövs under en längre tid". Representanten som genomfört utredningarna uppger i intervju att dessa skrivelser innebär att hen gjort bedömningen att eleverna varit i behov av särskilt stöd. Representanten har trots detta i utredningen lämnat förslag om att eleven i stället ska ges extra anpassningar. Avseende samtliga av dessa tre elever har skolans rektor fattat beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram. Huvudmannen uppger i sitt yttrande den 24 april 2026 att utredningarna visat att elevernas behov av stöd kunde mötas genom extra anpassningar, och att det därmed saknades förutsättningar för att upprätta åtgärdsprogram för eleverna. Avseende en av eleverna¹² uppger huvudmannen att det som anges i elevens utredning om att elevens stödbehov är omfattande, behövs under längre tid och klassas som särskilt stöd är en felskrivning.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Av 3 kap. 7 § skollagen följer bland annat att om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara

---

¹¹ Elev 38, elev 109 och elev 110.

¹² Elev 110.

tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.

Enligt 3 kap. 10 § skollagen ska det särskilda stödet för en elev i grundskolan ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas.

Av 2 kap. 34 a § första stycket 1–2 skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt skollagen har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet och att personalen som har hand om utbildningen ges möjligheter till kompetensutveckling.

Av 4 kap. 3 §§ skollagen följer att varje huvudman inom skolväsendet systematisk och kontinuerligt ska planera och följa upp utbildningen på huvudmannanivå. Huvudmannen ska även analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Rektorn ansvarar vidare enligt 4 kap. 4 skollagen för att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen genomförs även på skolenhetsnivå.

Enligt 2 kap. 9–10 §§ skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

Av Lgr22 (avsnitt 2.8 Rektorns ansvar) framgår att rektorn, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för bland annat att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar, särskilt stöd samt den hjälp de behöver.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det föreligger brister inom skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Bristerna är allvarliga och omfattande och förekommer i flera steg i arbetsgången med stödinsatser.

Brister i arbetet med extra anpassningar

Av utredningen framgår att det finns ett stort antal elever med behov av extra anpassningar på skolan. Genom samstämmiga uttalanden från lärare står det klart att det finns ett flertal elever på skolan som inte får de extra anpassningar som de har rätt till, vilket är en brist. Det framgår även att det finns elever på skolan som egentligen bedöms vara i behov av särskilt stöd, men där skolan i stället försöker möta elevernas särskilda stödbehov genom ett stort antal extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Det innebär att undervisande lärare bland annat får avsätta mycket resurser för att tillhandahålla stöd för dessa elever. Skolinspektionen vill härav framhålla att en elevs behov av särskilt stöd inte kan ersättas av extra anpassningar.

Brister i att anmäla och utreda elevers behov av särskilt stöd

Av utredningen framgår att det finns ett stort antal elever på skolan där förutsättningarna för en anmälan om behov av särskilt stöd är uppfyllda, men där en anmälan inte har skett. Mot bakgrund av den stora omfattningen av elever i behov av stöd framgår att lärarna, till följd av tids- och resursbrist, gör ett urval av vilka elever som ska anmälas för behov av särskilt stöd.

Det framgår vidare att en utredning om behov av särskilt stöd inte alltid startar efter en inkommen anmälan, utan att elevhälsan först försöker möta elevens behov med ytterligare extra anpassningar. Skolinspektionen framhåller att det ligger inom en lärarens professionella bedömning att göra avvägningen om det är möjligt att arbeta vidare med extra anpassningar eller om det finns behov av att göra en anmälan om att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas. Skollagen ger inget utrymme för rektorn, eller någon annan, att överpröva lärarens bedömning i denna del, och välja att avstå från att starta en utredning efter en inkommen anmälan. Utredningen kan vara olika omfattande, men rektorn är alltid skyldig att se till att elevens behov av särskilt stöd utreds.

Skolinspektionen konstaterar att anmälningar om behov av särskilt stöd markerats som behandlade i skolans ärendehanteringssystem utan att en utredning om särskilt stöd har påbörjats. Det framgår även att rektorn, efter anmälan, inte alltid startar en utredning om behov av särskilt stöd för elever i årskurs 7 om det finns en sådan utredning från en annan skolenhet där eleven gick i årskurs 6. Skolinspektionen konstaterar att utredningar från tidigare skolenheter kan utgöra en del av underlaget i en utredning om särskilt stöd. En sådan utredning, kan dock inte ensamt ligga till grund för ett åtgärdsprogram på den nya skolenheten. Skolan har alltså en

skyldighet att efter en anmälan genomföra en utredning som utgår från elevens nuvarande förutsättningar, och de lärmiljöer och den situation som råder på den nuvarande skolenheten.

Av utredningen framgår vidare att det bland annat finns en kö med ett trettiotal elever som anmälts för behov av utredning om särskilt stöd för vilka det inte startats någon sådan utredning. För flera elever med bristande måluppfyllelse har elevernas utredningsbehov anmälts redan i tidigare årskurser.

Det framgår vidare att två elever¹³ i årskurs 9 har pågående utredningar om särskilt stöd, trots att elevernas behov av utredning anmäldes när eleverna gick i årskurs 7. Det framgår att rektorn gällande en av eleverna har avvaktat med att starta en utredning om särskilt stöd tills dess att en extern utredning färdigställts. Skolinspektionen konstaterar att det inte finns något utrymme i skollagen för rektorn att avvakta med att inleda en utredning om behov av särskilt stöd i avvaktan på att externa utredningar ska genomföras. Skolinspektionen ser allvarligt på att de två eleverna, trots bristande måluppfyllelse, gått en stor del av sin skolgång i högstadiet på Gudmundråskolan utan att rektorn sett till att elevernas eventuella behov av särskilt stöd utretts. Att en av eleverna under tiden fått extra anpassningar förändrar inte Skolinspektionens bedömning i denna del. Skolinspektionen förutsätter att rektorn vidtar nödvändiga åtgärder för att säkerställa att elevernas eventuella behov av särskilt stöd tillgodoses under den tid som eleverna går kvar på skolan.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att verksamheten inte uppfyller skollagens krav i fråga om anmälnings- och utredningsskyldighet avseende särskilt stöd. Bristerna är allvarliga och försvårar möjligheterna för ett stort antal elever att kunna uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas.

Brister vid beslut om åtgärdsprogram och att ge elever det särskilda stöd de har rätt till

Skolinspektionen konstaterar att skolan inte uppfyller skollagens krav på arbetet med åtgärdsprogram och att ge elever det särskilda stöd de har behov av. Bristerna utgörs av att det är skolans resurser, snarare än elevernas behov, som avgör om och när elever får särskilt stöd samt vilken typ av särskilt stöd som ges.

Av utredningen framgår att rektorn inte alltid fattar beslut om att upprätta eller inte upprätta ett åtgärdsprogram efter en genomförd utredning om behov av särskilt stöd. Detta gäller i vart fall en elev¹⁴ där det sex månader

---

¹³ Elev 41 och elev 65.

¹⁴ Elev 107.

efter utredningens färdigställande inte fattats beslut om åtgärdsprogram, trots att det av elevens utredning om behov av särskilt stöd framgår att eleven är i behov av särskilt stöd.

Av utredningen framgår även att det är kö för att få särskilt stöd i skolans särskilda undervisningsgrupp, Navet. Detta uppges bero på gruppammansättningen i Navet samt antalet platser som kan erbjudas. Avseende en elev¹⁵ framgår exempelvis att det dröjt minst två månader från det att elevens utredning med påvisat behov av särskilt stöd färdigställdes till dess att ett åtgärdsprogram med särskild undervisningsgrupp beslutades.

Av uppgifter från lärare och elevhälsa framgår att det finns flera elever på skolan som har behov av andra typer av särskilt stöd än vad skolan kan erbjuda, såsom exempelvis resursperson. Skolinspektionen ser allvarligt på att det förekommer att personal som ansvarar för utredningar om särskilt stöd inte alltid anger elevens faktiska stödbehov i utredningen utifrån vetskapen om att skolan inte har resurser att ge sådant stöd. Det framgår att elever i utredningar om särskilt stöd rekommenderas åtgärder i form av extra anpassningar trots att eleven egentligen bedöms ha behov av särskilt stöd.

Skolinspektionen konstaterar att en elevs identifierade behov av särskilt stöd ska framgå av elevens utredning om särskilt stöd och vara avgörande för vilka stödinsatser som eleven får. Skollagen ger inget utrymme för att ekonomiska hänsynstaganden ska påverka vilka stödinsatser en elev ska ges. Det faktum att skolans resurser påverkar om, när och vilken typ av särskilt stöd en elev får på skolan är såldes inte förenligt med författningarnas krav.

Kränkande behandling och ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Situationen gällande trygghet och kränkningar på skolan

Flera lärare upplever att områdena ordning, trygghet och studiero fungerar mindre väl på skolan. Lärare och elever uppger att det dagligen förekommer flertalet kränkningar på skolan och att det finns elever som återkommande kränker andra elever och stör ordningen. I lärarintervjuer framkommer om att det finns lärare som mår dåligt, att flera lärare har blivit eller är på väg att bli utbrända samt att eleverna blir utmattade av miljön. En lärare beskriver att klimatet på skolan blivit hårdare de senaste

---

¹⁵ Elev 23.

åren, att respekten för vuxna och lärare blir alltmer obefintlig och att eleverna är "på väg att ta över skolan".

Elever och lärare beskriver att det förekommer mycket svordomar på skolan och att det flera gånger dagligen förekommer verbala kränkningar mellan elever. Elever berättar att kränkande ord används "hela tiden". Ibland sker det på skoj, ibland inte. Elever ger exempel på uttryck i form av "käften", "bög", "hora", "fitta" och "jag ska döda dig ditt jävla CP-mongo". Lärare bekräftar att flera av uttrycken ofta hörs i korridorerna. Såväl elever och en lärare berättar om att elever som är normbrytande i sin identitet, alternativt engagerade i sådana frågor ofta blir utsatta. Flera elever berättar att det byggts upp en kultur på skolan att man är dålig om man inte "hejar på" ett visst parti, och att uttryck som "jävla sosse" förekommer.

Enligt såväl elever som lärare sker det återkommande verbala uttryck av rasistisk och nazistisk karaktär. I en elevintervju framkommer att det kan hända att elever går in i uppehållsrummet och skriker "heil Hitler". Flera elever berättar att det även förekommer att elever gör "Hitlerhälsningar" mot andra elever, vilket även iaktogs under Skolinspektionens besök i samband med en lektionsobservation på skolan. En lärare bekräftar att hen känner till att det hänt vid ett tillfälle, medan andra inte känner igen det.

Elever berättar vidare att elever i vissa årskurser flera gånger i veckan brukar ställa upp sig på led i korridorerna för att "slå ner varandra". Vid dessa tillfällen är det några som slåss, medan andra hejar på. Flera elever uppger att våldet på skolan är normaliserat. Elever och lärare berättar vidare om att det förekommit flera incidenter av fysisk misshandel på skolan, eller i samband med skolaktivitet under höstterminen 2025, varav i vart fall en händelse föranlett att polis har tillkallats.

En biträdande rektor uppger att skolan arbetar med värdegrundsarbete, bland annat med fokus på att vara en skola för alla och en skola för HBTQ. Den biträdande rektorn upplever att det numera inte är en enda elev som skriker "bögjävvel" eller "bög" i korridorerna, att det är en stor skillnad jämfört med tidigare och att situationen har blivit bättre.

Agera vid kränkande behandling

Elever och lärare beskriver att lärare i flera fall agerar om de uppmärksammar fysiska eller verbala kränkningar mellan elever. Flera elever och lärare uppger dock att det kan variera hur personal agerar vid förekomsten av en eventuell kränkning. Några elever berättar att det förekommer att elever använder kränkande ord framför lärare, utan att lärare reagerar. Eleverna upplever att lärarna saknar energi att agera. Några lärare uppger att det finns lärare som på grund av tidsbrist inte agerar vid verbala kränkningar. Vissa lärare beskriver att de "gett upp" att

säga till i korridorerna. Andra lärare beskriver att de inte agerar vid vissa verbala kränkningar, då det inte finns tid att ta itu med allt. Vidare berättar vissa lärare att det finns lärare som är rädda för elever och nog skulle ha svårt att ingripa vid pågående bråk. Det finns också olika uppfattningar av lärares mandat och skyldighet att agera vid fysiska bråk mellan elever. Några lärare beskriver att det finns personal som inte orkar agera vid kränkningar, då det är ett så stort antal kränkningar som sker. I stället väljer personalen att gå omvägar vad att slippa se det som händer. En elev beskriver att det förekommit att lärare inte agerat vid ett slagsmål på skolan.

Anmäla och utreda kränkande behandling

Lärare beskriver att den som uppmärksammar en kränkning ansvarar för att göra en anmälan om kränkande behandling till rektorn genom en så kallad incidentrapport. Huvudmannen kan därefter tilldelas behörighet till incidentrapporterna, och får på så sätt del av dessa. Efter att en anmälan om kränkande behandling gjorts utser likabehandlingsteamet, där en av de biträdande rektorerna ingår, vem som ska ansvara för att utreda händelsen. Ansvaret kan tillfalla den som gjort anmälan, elevens mentor, likabehandlingsteamet eller någon av rektorerna.

Samtliga tillfrågade lärare, samt representanter från elevhälsan beskriver att skolpersonal inte anmäler alla händelser av kränkande behandling. Lärarna uppger att anledningen till det i flera fall beror på tidsbrist. En lärare uppger att hen enbart anmäler verbala kränkningar om en elev upprepat utsätts för dessa.

Skolinspektionen har tagit del av samtliga incidentrapporter från skolstarten höstterminen 2025 till och med den 25 november 2025, totalt 38 stycken. Fem av dessa avser kränkningar av ren verbal karaktär. Elever beskriver i intervju exempelvis en kränkning som skett under höstterminen 2025 där en elev utsatt en annan elev för strypvåld mot halsen. Enligt flera elever har händelsen kommit till lärarnas kännedom. Händelsen återfinns inte i dokumentationen över skolans incidentrapporter. Vidare berättar elever, lärare och representanter från elevhälsan att vissa elever¹⁶ på skolan dagligen utsätts för kränkningar. Av inkommen skriftlig dokumentation framgår att enstaka händelser rörande eleverna är anmälda till rektorn. Lärare och representanter för elevhälsan berättar att de inte känner till att några åtgärder vidtagits för att förhindra att eleverna utsätts igen, annat än att rektorn genomfört samtal med berörda elever. Rektorn uppger att skolan tidigare vidtagit åtgärder med anledning av att eleverna utsätts, så som att eleverna erbjudits kontakt med delar av skolans

---

¹⁶ Elev 26 och elev 29.

elevhälsa. Rektorn uppger dock att de inte har haft kännedom om att eleverna alltså utsätts, då det inte inkommit några incidentrapporter för eleverna.

Av incidentrapporterna framgår vidare vilka funktioner som tilldelats behörighet, och som således tagit del av dessa. Avseende 23 av de 38 incidentrapporterna framgår att huvudmannen inte tilldelats behörighet. Rektorn uppger att detta kan bero på att man glömt att underrätta huvudmannen, samt att det kan variera när huvudmannen underrättas. Vissa anmälare väntar till dess att ärendet är utrett och avslutat innan vidare rapport sker till huvudmannen.

Lärare och representanter från elevhälsan berättar vidare att inte alla händelser av kränkande behandling utreds. Detta på grund av tidsbrist och personella förutsättningar. En representant från likabehandlingsteamet uppger att de måste välja vilka ärenden som ska prioriteras. En biträdande rektor motsätter sig dessa påståenden, och uppger att samtliga anmälda händelser är hanterade och utredda. En annan biträdande rektor uppger att alla kränkningar utreds, men att dokumentationen sker först efter det att utredningen är klar.

Av incidentrapporterna framgår bland annat bakgrunden till varför rapporten upprättas, om en utredning är inledd, vilka som deltagit i denna och vad den har visat. Vidare framgår även om incidentrapporten är avslutad eller inte. Av de incidentrapporter som Skolinspektionen tagit del av framgår att utredningar inte är påbörjade för sex av rapporterna. Det framgår att tre av händelser ägt rum cirka en månad tidigare. Avseende en incidentrapport framgår det att ärendet är avslutat utan att någon utredning genomförts. Avseende andra anges att en utredning har påbörjats, men att det inte vidtagits några utredningsåtgärder. Huvudmannen uppger i sitt yttrande den 24 april 2026 att vissa åtgärder som vidtagits efter en kränkning inte dokumenterats i incidentrapporter, utan i stället i elevakter. Skolan har dock förändrat sina rutiner och numera dokumenteras alla åtgärder i incidentrapporten.

Utredning av ordningsstörande beteende

Elever och lärare ger exempel på totalt cirka 25 elever som återkommande stör ordningen eller påverkar tryggheten negativt på skolan. Det rör sig bland annat om elever som återkommande utsätter andra elever för kränkningar, pratar och skriker på lektionerna eller på annat sätt bryter mot skolans ordningsregler. Avseende majoriteten av dessa elever känner varken elevernas mentorer, elevhälsan eller rektorn till orsakerna till elevernas beteende. Enligt lärare och elever förekommer det återkommande att elever utvisas från lektioner eller stängs av på grund av

sitt beteende. Vissa lärare beskriver att elever som stängts av därefter kommer tillbaka och "börjar om" på botten av skolans konsekvenstrappa igen, utan att några ytterligare åtgärder sätts in. Enligt lärare har det för vissa elever med upprepat ordningsstörande beteende inte vidtagits några åtgärder alls, bortsett från enklare samtal med eleverna.

Flertalet lärare uppger att orsakerna till elevers ordningsstörande eller olämpliga beteende inte utreds, medan vissa lärare uppger att det sker och att utredningarna dokumenteras i skolans digitala ärendehanteringssystem. Representanter från elevhälsan berättar att skolans socialpedagoger i enstaka fall ställt ett antal frågor till ordningsstörande elever, med fokus på hur de eleverna vill ha det i skolan. De berättar dock att det inte finns någon rutin för att utreda elever som återkommande uppvisar ett ordningsstörande eller olämpligt beteende eller gör sig skyldiga till en allvarligare förseelse.

Skolinspektionen har begärt att ta del av skolans utredningar om ordningsstörande beteende för fem elever som lärare uppgett har ett återkommande ordningsstörande eller olämpligt beteende, eller som gjort sig skyldiga till allvarligare förseelser. Rektorn har i samband med detta uppgett att de utredningar om ordningsstörande beteende som skolan har återfinns i skolans incidentrapporter avseende kränkande behandling. Skolinspektionen har tagit del av samtliga incidentrapporter som gjorts på skolan under höstterminen 2025 fram till Skolinspektionens besök. I dessa anges plats, tid, en beskrivning av vilken händelse som ägt rum samt vilka elever som varit inblandade. I vissa fall anges som åtgärd att samtal har genomförts med elevernas vårdnadshavare med anledning av det inträffade.

Beträffande exempelvis en elev¹⁷ beskriver lärare att eleven har ett återkommande ordningsstörande beteende och att eleven vid flera tillfällen varit avstängd från skolan. Enligt såväl mentorer, representanter från elevhälsan och rektorn har orsakerna till elevens beteende inte utretts. Rektorn berättar att eleven nu efter flera år utretts hos en extern aktör men att skolans personal inte gjort någon utredning med anledning av elevens beteende. Enligt rektorn har den externa utredningen utgjort ett hinder för att skolan ska kunna utreda eleven, då skolan inte velat påverka den. Rektorn uppger att elevens lärare dock deltagit på flera elevhälsomöten om eleven, där elevens situation har diskuterats. Enligt elevens mentor har några sådana möten inte ägt rum, trots att mentorn återkommande påkallat behov av det. En representant för skolans likabehandlingsteam, som tar del av samtliga incidentrapporter för elever på skolan, uppger att likabehandlingsteamet har "skygglappar på" beträffande eleven, och att inga åtgärder vidtas med anledning av elevens beteende.

---

¹⁷ Elev 25.

Rättslig reglering

Kränkande behandling

Enligt 1 kap. 5 § andra stycket skollagen ska var och en som verkar inom utbildningen främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Av 5 kap. 6 § skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero.

Av rättspraxis framgår att personalen i skolan har ett tillsynsansvar under den tid som eleverna vistas i skolan. Personalen övertar det tillsynsansvar som enligt föräldrabalken (1949:381) tillkommer vårdnadshavarna (se exempelvis NJA 1984 s.764). Enligt 6 kap. 2 § föräldrabalken ingår det i tillsynsansvaret bland annat att hindra barnet från att skada andra genom att se till att barnet står under uppsikt eller att andra lämpliga åtgärder vidtas.

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagens kapitel om åtgärder mot kränkande behandling, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Av Lgr 22, 2.1 Normer och värden, framgår att alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Vidare framgår att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. I avsnitt 2.8 Rektorns ansvar, framgår att rektor har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt att skolpersonal får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

Utredning av ordningsstörande beteende

Enligt 5 kap. 9 och 10 §§ skollagen ska rektor se till att saken utreds om en elev vid upprepade tillfällen stort ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse. Samråd ska ske med

elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid utredningen ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Av förarbetena, prop. 2009/10:165 s. 324 och 683, framgår att rektorn ska se till att orsaken till olämpligt uppträdande utreds och att åtgärder vidtas för att få eleven att ändra sitt beteende samt att åtgärderna ska utformas utifrån vad som framkommit vid utredningen och därför ska vara anpassade till den enskilde elevens behov och förhållanden. Vidare framgår att uppgifter som framkommer vid utredningen självklart bör dokumenteras skriftligt.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar, utifrån intervjuer med elever och lärare, att utbildningen för flera elever på Gudmundråskolan präglas av otrygghet och ordningsstörningar. Skolinspektionen bedömer att det föreligger allvarliga brister i skolans åtgärdande arbete för att motverka kränkande behandling och i arbetet med att utreda elevers upprepade ordningsstörande beteende.

Brister i att agera vid kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att skolan inte uppfyller skollagens krav beträffande arbetet med att agera vid händelser då en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling. Av utredningen framgår att det återkommande förekommer såväl verbala som fysiska händelser där elever kan vara utsatta för kränkande behandling. Skolinspektionen konstaterar att några av de händelser som beskrivits har varit av mycket allvarlig karaktär. Det finns personal på skolan som av olika skäl inte alltid agerar när en elev utsätts för eventuell kränkande behandling. Lärare upplever att omfattningen av de verbala kränkningarna på skolan är så stor att de inte har tid att agera vid alla kränkningar. Det framgår att det finns personal som på grund av mängden kränkningar på skolan tar omvägar för att slippa behöva hantera eventuella kränkningar som kan uppstå. Det framgår även att det finns en delad bild över hur personal ska agera vid fysiska kränkningar och vilka skyldigheter personalen i dessa sammanhang har. Skolinspektionen konstaterar att var och en som verkar inom utbildningen har en skyldighet att aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Att detta inte alltid sker är en brist. Skolinspektionen vill i sammanhanget understryka att det är rektorns och huvudmannens ansvar att följa upp och tillse att personalen har förutsättningar att agera vid situationen där en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling.

Brister i att anmäla och utreda kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att skolan inte uppfyller skollagens krav beträffande arbetet med att anmäla och utreda händelser då en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, och att rektorn inte alltid anmäler en sådan anmälan vidare till huvudmannen.

Av samstämmiga uppgifter från lärare samt representanter från elevhälsan framgår att samtliga händelser av kränkande behandling inte anmäls till rektorn. I intervjuer framkommer att det dagligen förekommer flertalet kränkningar på skolan av framför allt verbal karaktär. Trots detta har totalt 38 kränkingsanmälningar gjorts under höstterminen 2025, varav fem avser rena verbala kränkningar. Det finns även exempel på en allvarlig fysisk incident i form av strypvåld mellan elever som inte anmälts till rektorn, trots att lärare enligt flertalet elever fått kännedom om händelsen.

Skolinspektionen konstaterar vidare att ett stort antal anmälda händelser av kränkande behandling som rektorn tagit emot inte anmälts vidare till huvudmannen,

Skolinspektionen konstaterar sammanfattningsvis att inte alla anmälda händelser av kränkande behandling utreds. Detta framgår av granskade kränkingsanmälningar samt av uttalanden från lärare och representanter för likabehandlingsteamet, vilka i flera fall ansvarar för utredningarna. Orsaken uppges bero på tidsbrist. En biträdande rektor har invänt att samtliga händelser av kränkande behandling på skolan visst utreds. Skolinspektionen bedömer dock att uppgifterna från medlemmarna i likabehandlingsteamet, som ansvarar för genomförandet av utredningar om kränkande behandling och som vinner stöd av dokumentationen i incidentrapporterna, samt uppgifter från lärare motbevisar den biträdande rektorns invändning i denna del.

Skolinspektionen konstaterar att lärare eller annan personal har en skyldighet att anmäla varje händelse där en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling till skolans rektor, som sedan ska anmäla händelsen till huvudmannen. Huvudmannen har därefter en skyldighet att skyndsamt utreda omständigheterna kring den uppgivna kränkningen. Om samtliga händelser av kränkande behandling inte anmäls och därefter utreds av huvudmannen, riskerar detta att medföra att huvudmannen inte tillsätter adekvata resurser och åtgärder på skolan i syfte att motverka kränkningarna. Detta framstår vara fallet avseende exempelvis två elever på skolan, där rektorn säger sig sakna kännedom om att eleverna i stort sett dagligen utsätts för kränkningar. Huvudmannen har därmed inte heller fått denna information, och har således inte kunnat utreda samtliga händelser och vidta tillräckliga åtgärder för att motverka fortsatta kränkningar.

Brister i utredning av ordningsstörande beteende

Skolinspektionen bedömer att skolan inte uppfyller skollagens krav avseende utredning vid upprepat ordningsstörande eller olämpligt beteende. Skolinspektionen bedömer att skolan inte alltid genomför utredningar i de situationer där så ska ske enligt skollagen samt att de utredningar som rektorn hänvisat till inte lever upp till skollagens krav.

Av utredningen framgår att flera elever på skolan återkommande uppvisar ett ordningsstörande eller olämpligt beteende eller gör sig skyldiga till allvarligare förseelser. Bland lärare råder det delade meningar om elevers ordningsstörande eller olämpliga beteende utreds eller inte. Det framkommer även i intervju med elevhälsan att det saknas rutiner för att utreda elever som återkommande uppvisar ett ordningsstörande, olämpligt beteende eller gör sig skyldiga till en allvarligare förseelse. Rektorn har invänt att orsakerna till elevers ordningsstörande beteende utreds inom ramen för skolans incidentrapporter avseende kränkande behandling.

Skolinspektionen vill härvid påtala att ett ordningsstörande beteende inte nödvändigtvis består i att en elev återkommande kränker andra. Genom uppgifter från elever och lärare står det klart att det på skolan även förekommer annat upprepat ordningsstörande eller olämpligt beteende än eventuella kränkningar, såsom ordningsstörningar under lektionstid. Vidare konstaterar Skolinspektionen att de incidentrapporter om kränkande behandling som rektorn hänvisat till inte undersöker orsaker till elevens ordningsstörande eller olämpliga beteende. De innefattar inte heller uppgift om vilka åtgärder som ska sättas in för att ändra elevens beteende utifrån vad som framkommit om elevens behov och förhållanden. Skolinspektionen bedömer utifrån dessa omständigheter att den dokumentation som rektorn hänvisat till inte uppfyller skollagens krav. Vad gäller exempelvis en elev, som under längre tid uppvisat upprepat ordningsstörande beteende, uppger såväl lärare, elevhälsa och rektor att skolan inte utrett orsakerna till elevens beteende trots att uppförandet lett till avstängning.

Även om vissa åtgärder vidtas utifrån elevers ordningsstörande beteende konstaterar Skolinspektionen att det finns ett stort antal elever på skolan som upprepat stör ordningen, uppträder olämpligt eller gör sig skyldiga till allvarliga förseelser där orsakerna till beteendet inte har utretts. Att ett sådant uppförande utreds är viktigt för att komma fram till adekvata åtgärder som möter elevens behov och stöttar eleven i att förändra sitt beteende.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolans rutiner för att uppmärksamma och utreda frånvaro

Av intervjuer med elever och lärare framgår att lärare rapporterar vilka elever från är närvarande i början av lektionen. Om en elev inte är närvarande på lektionen, kommer sent, eller avviker från lektionen så rapporterar läraren detta i skolans digitala plattform. Elevens vårdnadshavare får då direkt en notifikation om att eleven är frånvarande.

Av skolans skriftliga rutiner, samt intervjuer med lärare, representanter från elevhälsan och rektorn framgår att skolans arbete med frånvaro sker i fyra steg enligt följande.

Mentorer ansvarar för att bevaka sina mentorselevers frånvaro. Tre gånger per termin, cirka var sjätte vecka till varannan månad, hålls möten där representanter från elevhälsan, mentorer och i vissa fall rektorn eller någon av de biträdande rektorerna deltar. Vid mötet identifieras elever som har över 20 procents frånvaro. Enligt skolans skriftliga rutiner framgår att hög frånvaro motsvarar 20 procent frånvaro för elever i högstadiet. Vid hög eller upprepad frånvaro där man kan se ett mönster ska en frånvarokartläggning genomföras för eleverna. En representant från elevhälsan uppger att frånvarokartläggningar dock först i praktiken är aktuella om en elevs frånvaro överstiger 30 procent. Om en mentor känner oro för en elev, och anser att det är nödvändigt får mentorn i uppdrag att genomföra en frånvarokartläggning. Skolinspektionen har tagit del av de frånvarokartläggningar som genomförts på skolan vilka består av sex kortare frågor som mentorn ställer till eleven. Vid kartläggningen kommer mentorn och eleven fram till åtgärder som ska vidtas för att öka elevens närvaro. Insatserna följs därefter upp vid nästa mötestillfälle, det vill säga efter cirka 6 veckor. För det fall elevens närvaro har inte har ökat går skolan inte vidare till nästa steg. Om elevens närvaro är den samma, eller har ökat tar mentorn och en representant från elevhälsan ställning till om en frånvaroutredning ska inledas. Detta kommuniceras till rektorn som fattar beslut om en frånvaroutredning ska inledas. Utredningen genomförs sedan av skolans socialpedagoger. Rektorn uppger att skolan, med stöd av en extern aktör, kommit fram till en ungefärlig riktlinje om att en frånvaroutredning bör påbörjas om en elev har 50–80 procents frånvaro. Rektorn påtalar dock att mentorerna och representanter för elevhälsan dessförinnan löpande försöker samtala med eleven för att förstå vad frånvaron beror på. När utredningen inleds läggs huvudmannen in som part, och underrättas därmed om att utredningen är påbörjad.

Enligt representanter från elevhälsan och rektorn inleds inte någon kartläggning eller frånvaroutredning för elever som vid överlämningen från tidigare skolenheter uppges ha en upprepad eller längre frånvaro. För dessa elever går man i stället direkt till det sista steget i skolans rutin, bestående

av samtal med rektorn och eleven, samt i vissa fall externa aktörer. Rektorn uppger att anledningen till detta är att man inte vill att eleven ska behöva genomgå samma process med kartläggningar och utredningar ännu en gång.

Frånvaro för elever på skolan under höstterminen 2025

Lärare uppger att det finns många elever med upprepad eller längre frånvaro på skolan. Några lärare berättar vidare att ett tjugotal elever dagligen sitter i skolans korridorer i stället för att närvara på lektionerna. En lärare beskriver att det i vissa klasser saknas tre till sex elever under varje lektion.

Skolinspektionen har tagit del av en sammanställning över frånvaron för samtliga elever på skolan under perioden 22 augusti 2025 till och med 3 november 2025. Av sammanställningen framgår att 76 elever hade en frånvaro om 20 procent eller mer under denna period. Avseende omfattningen av elevernas frånvaro framgår följande:

- 41 elever med 20–30 procent frånvaro
- 7 elever med 30–40 procent frånvaro
- 10 elever med 40–50 procent frånvaro
- 10 elever med 50–70 procent frånvaro
- 8 elever med 70–96 procent frånvaro

Rektorn berättar att frånvarostatistiken kan vara missvisande, då elever med anpassad studiegång kan få ogiltig frånvaro, trots att det är beslutat att eleverna inte ska närvara på lektionerna. Av de 76 elever med en frånvaro överstigande 20 procent framgår av inkommen dokumentation att 19 elever har åtgärdsprogram. Av de 18 elever som under perioden hade en frånvaro överstigande 50 procent har 10 elever åtgärdsprogram.

Skolans arbete med utredningar om frånvaro

Skolinspektionen har begärt att ta del av skolans fem senaste utredningar av en elevs frånvaro. En av de biträdande rektorerna har i samband med begäran uppgett att skolan enbart har två sådana utredningar för elever som går kvar på skolan. Representanter från elevhälsan och rektorn har i intervju uppgett att det inte finns några ytterligare utredningar om frånvaro. Skolinspektionen har därutöver tagit del av samtliga frånvarokartläggningar för elever som går på skolan, totalt fyra stycken. Rektorn berättar att ytterligare två utredningar om elevs frånvaro är pågående på skolan.

Huvudmannen har i yttrande uppgett att rektorn den 30 december 2025, efter Skolinspektionens besök på skolan, startat ytterligare sju utredningar om frånvaro.

En lärare uppger att hen har anmält ett tiotal av dennes mentorselever med problematisk frånvaro till elevhälsan minst tre gånger utan att få svar från elevhälsan om att orsakerna ska utredas. Lärare uppger namnet på 16 elever¹⁸ som de upplever har en upprepad eller längre frånvaro, men där det inte finns någon frånvaroutredning och där skolan inte har någon kännedom om vad frånvaron beror på. Flera av dessa elever¹⁹ uppger ha haft en upprepad eller längre frånvaro under majoriteten av sin tid på skolan. För två av eleverna²⁰ har skolan vid överlämningen från tidigare skolenhet fått veta att eleven har haft en hög skolfrånvaro sedan mellanstadiet. Enligt frånvarostatistik har eleverna alltjämt en frånvaro mellan 30-68,6 procent. Vidare uppger lärare namnet på ytterligare ett flertal elever, där de förvisso uppger att de har viss kännedom om vad orsakerna till frånvaro beror på, men där varken en frånvaroutredning eller frånvarokartläggning genomförts.

Beträffande en elev²¹ med närmare 80 procents frånvaro uppger mentorn och representanter från elevhälsan att orsakerna till elevens frånvaro inte har utretts. Enligt rektorn är en utredning är öppnad i skolans ärendehanteringssystem, men det har varken påbörjats en frånvarokartläggning eller en frånvaroutredning för eleven. Mentorn berättar att hen endast sett eleven på en av sina lektioner. Eleven hade F i 11 ämnen under vårterminen 2025.

Gällande en annan elev²² i årskurs 8 med närmare 80 procents frånvaro uppger mentorn att eleven har haft hög frånvaro sedan eleven började på skolan. Av dokumentation och uppgifter från rektorn framgår att det inte finns någon frånvaroutredning för eleven. Mentorn och representanter från elevhälsan uppger att orsaken till elevens frånvaro "är oklar".

Representanter från elevhälsan och elevens mentor uppger att eleven tidigare läsår har haft insatser för att öka närvaron i skolan, men att det under innevarande läsår inte pågått, eller pågår, några åtgärder utöver samtal med eleven. Eleven hade F i 12 ämnen vårterminen 2025.

Angående en tredje elev²³ med närmare 50 procents frånvaro uppger rektorn att orsakerna till elevens frånvaro inte utretts. Elevens mentor berättar att den åtgärd som vidtagits beträffande eleven är att eleven

---

¹⁸ Elev 1, elev 5, elev 16, elev 21, elev 22, elev 23, elev 30, elev 31, elev 43, elev 45, elev 46, elev 98, elev 99, elev 101, elev 103, och elev 104.

¹⁹ Exempelvis elev 21, elev 22, elev 23, elev 30, elev 46, elev 98 och elev 101.

²⁰ Elev 46 och elev 98.

²¹ Elev 30.

²² Elev 22.

²³ Elev 23.

erbjudits en plats i skolans särskilda undervisningsgrupp. Eleven är dock frånvarande från denna grupp. Eleven hade F i 12 ämnen under vårterminen 2025.

Vad gäller en fjärde elev²⁴ med närmare 30 procents frånvaro berättar representanter från elevhälsan att en kartläggning om elevens frånvaro gjordes under 2024. Enligt representanterna har det dock inte gjorts någon frånvaroutredning för eleven, vilket skulle behövas. Eleven hade F i 11 ämnen under vårterminen 2025.

Rektorn berättar att skolan genomför utredningar om orsakerna till elevernas frånvaro, trots att dessa inte finns dokumenterade i en frånvaroutredning. Rektorn uppger att detta sker genom utredande samtal som genomförs av rektorn och att elevens mentor och representanter från elevhälsan deltar vid dessa samtal. Rektorn har omnämnt ett antal elever där de uppger att sådana utredande samtal ägt rum. Elevernas mentorer, samt företrädare från elevhälsan uppger dock att de inte deltagit i några sådana samtal. De känner inte heller till vad orsakerna till elevernas frånvaro i de aktuella fallen beror på. Därtill har rektorn invänt att frånvaron för flertalet elever under höstterminen hänför sig till att eleverna varit lediga eller sjuka under längre perioder och att en utredning således varit obehövlig.

Rättslig reglering

Av 7 kap. 2, 3 och 17 §§ skollagen framgår att barn som är bosatta i Sverige omfattas av skolplikt och har rätt till grundläggande utbildning. En elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Av 7 kap. 17 § skollagen framgår att rektorn, för det fall en elev utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska tillse att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande.

Enligt 7 kap. 19 a § skollagen ska rektorn, om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som anordnas för utbildningen i grundskolan, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Det framgår vidare att en utredning om frånvaro ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron skyndsamt anmäls till huvudmannen.

---

²⁴ Elev 5.

Av 7 kap. 22 § skollagen följer att huvudmannen ska se till att eleverna i dess grundskola fullgör sin skolgång.

Frågan om hur omfattande en utredning av frånvaro behöver vara måste avgöras i det enskilda fallet. I vissa fall kan det räcka med en enklare utredning. Ett exempel på det kan vara att vid en längre sjukfrånvaro begära ett läkarintyg. I andra fall kan det behöva utredas om elevens frånvaro beror på en för eleven otillfredsställande lärandemiljö, till exempel bristande bemötande eller behov av särskilt stöd. Eftersom varje elevs förutsättningar är olika och orsakerna till frånvaro är mångfacetterade krävs det i andra fall en mer omfattande utredning av vad som har orsakat frånvaron för den enskilde eleven. (...) Bestämmelsen innehåller inte några detaljerade krav på hur utredningen om frånvaro ska genomföras. Fokus vid utredningen bör vara på att kartlägga orsakerna till frånvaron och att kartläggningen utgör ett underlag för att sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster (prop. 2017/18:182 s. 59 f.).

Av förarbetena framgår vidare att det är angeläget med tydliga rutiner för hur frånvaroarbetets alla delar dokumenteras (prop. 2017/18:182 s 62).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att skolan uppfyller författningarnas krav avseende regleringen om kontakt med vårdnadshavare vid ogiltig frånvaro samt att anmäla till huvudmannen att en utredning om frånvaro startas. Skolinspektionen bedömer däremot att det finns allvarliga och omfattande brister i skolans arbete med att utreda orsakerna till elevers upprepade eller längre frånvaro.

Skolinspektionen konstaterar att skolans rutiner för frånvaro medför att det finns en risk för att en elevs upprepade eller längre frånvaro inte skyndsamt utreds. Detta eftersom rutinerna bland annat medför att det för elever med upprepade eller längre frånvaro kan dröja upp till 12 veckor innan en frånvaroutredning inleds. Enligt rutinerna framgår även att det för elever som efter en kartläggning ökat sin närvaro inte genomförs någon frånvaroutredning. Skolinspektionen konstaterar att enbart det faktum att en elev uppvisar en minskning i frånvaro inte förtar rektorns skyldighet att utreda orsakerna till elevens frånvaro om frånvaron ändå är upprepade eller längre.

Skolinspektionen har begärt att få ta del av skolans utredningar samt kartläggningar av frånvaro. Enligt rektorn finns det totalt två genomförda utredningar om frånvaro för elever på skolan. Därutöver finns fyra kartläggningar. Skolinspektionen konstaterar utifrån dokumentationen och skolans rutiner att kartläggningarna inte är att betrakta som en frånvaroutredning. Det synes inte heller vara skolans ståndpunkt.

Av utredningen framgår att rektorn inte startar frånvaroutredningar för elever med upprepad eller längre frånvaro där skolan vid överlämning från tidigare skolenhet fått information om hög frånvaro. Av utredningen framgår exempel på i vart fall två elever för vilka det efter över ett års tid på Gudmundråskolan inte genomförts någon frånvaroutredning. Skolinspektionen ifrågasätter inte att uppgifter från en tidigare skola med fördel kan utgöra ett underlag för en frånvaroutredning. Den nya skolenheten behöver dock utreda orsakerna till elevens upprepade eller längre frånvaro, och på så sätt kunna identifiera eventuella nya eller ytterligare orsaker till frånvaron.

Av frånvarostatistik framgår att det finns ett stort antal elever med hög frånvaro på skolan. Av intervjuer med lärare framgår att det finns ett stort antal elever med upprepad eller längre frånvaro där det inte inletts någon frånvaroutredning, trots att orsakerna till frånvaron inte är kända. Flera av eleverna uppges ha haft upprepad eller längre frånvaro under i stort sett hela sin skolgång på Gudmundråskolan och har dessutom fått betyget F i flera ämnen under åtminstone en eller två terminer. Flera elevers frånvaro har identifierats av exempelvis mentorer eller elevhälsan, och påtalats på avstämningsmöten där skolans rektor deltar. Trots det har det endast genomförts två utredningar om frånvaro för elever som går på skolan.

Rektorn har invänt att flera elevers frånvaro under höstterminen beror på ledighet och sjukdom och att en utredning således varit obehövlig. Dessa uppgifter motsägs dock av uppgifter från vissa av dessa elevers mentorer, som uppger att orsakerna till elevernas frånvaro är okända, eller att frånvaron pågått under lång tid och inte hänför sig till tillfälliga omständigheter. Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund, samt med beaktande av det mycket stora antalet elever med hög frånvaro på skolan, att det är osannolikt att samtliga av dessa elevers frånvaro hänför sig till enstaka perioder av sjukdom eller beviljad ledighet.

Rektorn har även invänt att skolan förvisso inte genomfört skriftliga utredningar om frånvaro, men att rektorn tillsammans med mentorer och representanter för elevhälsan genomfört utredande samtal avseende orsakerna till flera av elevernas frånvaro. Varken mentorer eller elevhälsan känner dock igen att sådana utredande samtal genomförts. Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla vikten av att skolan dokumenterar en utredning om frånvaro, även om det inte föreligger några formkrav. Detta är viktigt för att utredningen ska fylla sin funktion i arbetet med att komma till rätta med elevens frånvaro, men även för att skola, huvudman och hemkommun ska kunna ta sitt ansvar när det gäller elevens rätt till utbildning.

Skolinspektionens utredning visar sammantaget att skolan inte arbetar systematisk och skyndsamt med att utreda orsakerna till elevers frånvaro.

Skolinspektionen bedömer, mot bakgrund av den höga andelen elever med omfattande frånvaro, att det förelegat skyldighet att initiera betydligt fler frånvaroutredningar än vad som framkommit har genomförts på skolan. Bedömningen förändras inte utifrån det huvudmannen angett om att rektorn, efter Skolinspektionens besök, startat ytterligare sju utredningar. Skolinspektionen vill framhålla att syftet med en frånvaroutredning är att kartlägga orsaken till frånvaron och utifrån kartläggningen komma fram till åtgärder så att eleven ökar sin närvaro i skolan. Att frånvaroutredningar inte genomförs kan leda till att elevernas rätt till utbildning inte tillgodoses. Skolinspektionen bedömer att bristerna är allvarliga mot bakgrund av att det vid skolan finns ett stort antal elever som har upprepad eller längre frånvaro, i många fall i kombination med låg måluppfyllelse, och att bristerna pågått under en längre tid.

Undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Fördelning av undervisningstid

Skolinspektionen har tagit del av huvudmannens beslutade timplan för läsåret 2025/26. Av timplanen framgår att huvudmannen förlagt undervisningen under 35 veckor. Av timplanen framgår vidare hur undervisningstiden är förlagd för respektive årskurs och ämne. Av timplanen går att utläsa att huvudmannen förlagt 60 minuter per vecka till skolans val. Vidare framgår att huvudmannen har fördelat undervisningstiden på högstadiet i enlighet med eller något över den lagstadgade minsta garanterade undervisningstiden i alla ämnen förutom hem- och konsumentkunskap, de naturorienterade ämnena samt de samhällsorienterade ämnena. En omräkning av huvudmannens fördelade undervisningstid, från minuter per årskurs till timmar per stadium²⁵, visar att huvudmannen bland annat fördelat undervisningstiden i högstadiet, i förhållande till den lagstadgade minsta garanterade undervisningstiden, enligt följande: 5 timmar mer i engelska, 2,5 timmar mer i slöjd och 4 timmar mer i teknik. Minskningen i hem- och konsumentkunskap, de naturorienterade ämnena samt de samhällsorienterade ämnena ser ut enligt följande.

---

²⁵ I huvudmannens beslutade timplan anges fördelningen av undervisningstiden för respektive ämne och årskurs i antal minuter per vecka. För att räkna ut den totala undervisningstiden för högstadiet i timmar räknar Skolinspektionen med 178 skoldagar per läsår vilket ger 35,6 veckor per läsår.

Ämne/Ämnesgrupp	Minsta garanterade undervisningstid i årskurs 7-9 enligt skolförordningen	Förlagd undervisningstid i årskurs 7-9 enligt huvudmannens timplan	Differens
Hem- och konsumentkunskap	90 timmar	84,58 timmar	5,42 timmar
Naturorienterande ämnen	289 timmar	265,42 timmar	23,58 timmar
Samhällsorienterande ämnen	405 timmar	355,83 timmar	49,17 timmar

Skolinspektionen har tagit del av schemat avseende läsåret 2025/26 för samtliga klasser på skolan. Vid en summering av den schemalagda undervisningstiden för respektive klass framgår att den schemalagda undervisningstiden för majoriteten av ämnena överensstämmer, eller överstiger den beslutade undervisningstid som framgår av huvudmannens beslutade timplan. Beträffande exempelvis ämnena engelska och slöjd, överensstämmer den schemalagda undervisningstiden med den tid som framgår av huvudmannens timplan. Motsvarande gäller för de samhällsorienterade ämnena, med undantag för en klass där den schemalagda undervisningstiden understiger den undervisningstiden som framgår av huvudmannens timplan med cirka tre timmar. Det framgår även beträffande flera andra ämnen eller ämnesgrupper att den schemalagda undervisningstiden understiger den undervisningstid som framgår av huvudmannens timplan i flera klasser. Detta gäller exempelvis de naturorienterande ämnena samt teknik, där det är schemalagt mindre undervisningstid för samtliga klasser i årskurs 9. Detsamma gäller även för enstaka klasser i årskurs 8.

Inställda lektioner

Elever i årskurs 8 och 9 samt tillfrågade lärare berättar att lektioner återkommande ställs in till följd av frånvaro hos personalen, då skolan inte lyckas tillsätta vikarier. En lärare berättar att det är många lärare som är sjuka, och att det blir fler sjuka från dag till dag. En dag kan det vara fem lärare borta på grund av sjukdom, en annan dag kan det vara tolv lärare borta. Andra lärare beskriver att många lektioner ställs in på skolan. En elev i årskurs 9 beskriver att elevens klass gått miste om uppskattningsvis en fjärdedel av sin undervisningstid under högstadiet.

Eleverna i årskurs 8 och 9 berättar att flertalet lektioner i ämnena fysik, teknik och textilslöjd ställts in under höstterminen 2025, till följd av frånvaro hos personalen. Några elever i årskurs 8 berättar att deras

ordinarie lärare i fysik och teknik varit frånvarande sedan fyra veckor tillbaka. Eleverna uppskattar att cirka hälften av lärarens lektioner i dessa ämnen ställts under denna period. Tillfrågade lärare, som bland annat undervisar i naturorienterande ämnen, uppger att elevernas uppskattning av antalet inställda lektioner stämmer. Både elever i årskurs 8 och 9, samt lärare berättar vidare att lektionerna i textilslöjd ofta ställts in under höstterminen 2025, då personal varit frånvarande. Elever i årskurs 8 uppger att cirka en lektion per vecka ställts in. Elever i årskurs 9 uppger att cirka 50 % av lektionerna under en period om cirka 1–2 månader saknat lärare under höstterminen, men att de har haft vikarie på lektionerna ”då och då”. I annat fall har lektionerna ställts in. Lärarna uppger att de känner till att flertalet lektioner i textilslöjd har ställts in på grund av personalbortfall. En lärare uppger dock att denne tror att skolan nu ordnat med en vikare för dessa lektioner.

Elever och lärare berättar även att flertalet lektioner även ställdes in under föregående läsår (2024/25). Det gäller framför allt lektioner i ämnena fysik, teknik, engelska samt de samhällsorienterande ämnena. Eleverna i årskurs 9 uppger att 75 procent av lektionerna i fysik och teknik ställdes in under vårterminen 2025, under en period om cirka ett halvår. Tillfrågade lärare, däribland en lärare som undervisar i naturorienterande ämnen, uppskattar att cirka hälften av lektionerna i ämnena fysik och teknik ställdes in för vissa klasser under föregående läsår. Vidare berättar elever i årskurs 9 att de under föregående läsår gick miste om uppskattningsvis minst tre lektioner i veckan i de samhällsorienterande ämnena samt engelska. Tillfrågade lärare uppger att elevernas uppgifter stämmer.

Rektorn uppger att det händer att lektioner behöver ställas in på grund av frånvaro hos personalen. Rektorn försöker alltid lösa så att en annan personal på skolan kan täcka upp om någon blir sjuk, eller få en vikarie genom kommunens vikariepool. Ibland går det dock inte att hitta någon som kan hålla i lektionen, och då händer det att lektionen ställs in.

Kompensation för inställda lektioner

Rektorn berättar att det förs statistik på vilka lektioner som ställs in på skolan. Skolinspektionen har begärt att ta del av dokumentation över vilka lektioner som ställts in på skolan under läsåret 2024/25 samt höstterminen 2025. Huvudmannen uppger i yttrande den 19 januari 2026 att inställda lektioner analogt har dokumenterats klassvis under läsåret 2024/25 och höstterminen 2025, men att underlaget inte finns kvar.

Lärare, däribland en lärare som undervisar i naturorienterande ämnen, och elever uppger att de inte har någon kännedom om att skolan vidtagit åtgärder för att kompensera eleverna för den undervisning de missat under innevarande läsår. Rektorn uppger att det inte uppmärksammats något

ämne som ställts in sådan omfattning under höstterminen 2025 att eleverna behöver kompenseras för detta. Däremot har eleverna kompenserats för den förlorade undervisningstiden i samhällsorienterade ämnen och engelska som de gick miste om föregående läsår. Rektorn uppger att skolan har använt tiden för skolans val för att ge tillbaka den undervisningstid som eleverna förlorat, samt att eleverna fått erbjudande om att få tillbaka undervisningstid under lovskola.

Eleverna berättar att det enbart är vissa elever, elever som inte når målen i de samhällsorienterade ämnena, som nu får mer undervisningstid i detta under "skolans val". Alla elever som gått miste om undervisningstid i dessa ämnen erbjuds dock inte denna undervisningstid. Elever uppger förvisso att de erbjudits kompensation för undervisning i de samhällsorienterade ämnena under ett lov, men att ingen elev tackade ja till detta erbjudande.

Elevernas målpuffyllelse

Av ingiven betygskatalog avseende höstterminen 2025 för nuvarande årskurs 9 framgår att 108 elever ingår i årskursen. Antalet icke godkända betyg i ämnena fysik, teknik, slöjd, engelska samt de samhällsorienterade ämnena är fördelade enligt nedan.

Ämne	Antal ej godkända betyg	Andel (%) av årskurs 9 med icke godkända betyg
Religion	17	15,7
Teknik	14	12,9
Fysik	14	12,9
Samhällskunskap	13	12,0
Geografi	11	10,1
Engelska	10	9,3
Historia	6	5,6
Slöjd	5	4,6

Skolans val

Av skolans timplan och scheman framgår att skolan har skolans val 60 minuter per vecka. Av intervju med elever, och rektor framgår att skolans val bland annat används för att ge tillbaka undervisningstid som eleverna förlorat på grund av inställda lektioner. I intervju med lärare används skolans val även som "studiestugor" då lärarna märker att elever har ett behov av att få komma i kapp med ämnen.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen redogör för vad skolans val innebär på skolan, och hur anordnandet av detta ser ut. Huvudmannen

uppger att flertalet ämnen ingår i skolans val, att det främst är kärnämnen men att även andra ämnen kan förekomma. Huvudmannen uppger vidare att "SYV i vid bemärkelse genom värdeskapande lärande" också är en del av skolans val, samt att det kan förekomma att tiden används till undervisning för extra studietid. Enligt huvudmannen är samtliga tillfällen kopplade till ämnenas kursplaner och planeras efter skolåret och årskurser.

Rättslig reglering

Med garanterad undervisningstid avses den minsta totala undervisningstiden för elever i grundskolan enligt 10 kap. 5 § skollagen (1 kap. 2 § skolförordningen). Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar (10 kap. 5 § skollagen).

Av 9 kap. 3 § skolförordningen och bilaga 1 till skolförordningen framgår bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden och minsta undervisningstid i timmar per stadium och ämne. Eleverna är i högstadiet garanterade en minsta undervisningstid om totalt 2 634 timmar, varav 289 timmar ska avse undervisning i de naturorienterade ämnena, 80 timmar undervisning i fysik, 405 timmar undervisning i de samhällsorienterade ämnena och 140 timmar slöjd.

I förarbeten anges att en viktig förutsättning för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven är att de får de undervisningstimmar som anges i timplanen. Den minsta garanterade undervisningstiden i de olika ämnena har koppling till kursplanerna och de nationella proven. Avsikten med den stadieindelade timplanen är att uppnå en ökad likvärdighet mellan skolor (prop. 2016/17:143, s. 17 och 19).

Enligt 9 kap. 4 § skolförordningen beslutar huvudmannen efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden.

Av 3 kap. 2 § skolförordningen framgår att läsåret ska ha minst 178 skoldagar.

Av 10 kap. 4 § skollagen framgår att det ska finnas skolans val. Av 9 kap 9 § skolförordningen framgår att utrymmet för skolans val ska användas för undervisning i ett eller flera ämnen. Inom skolans val får ett språk som eleven inte tidigare har fått undervisning i erbjudas. Rektorn beslutar om hur utrymmet för skolans val ska användas. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta sådana beslut.

Av bilaga 1 till skolförordningen framgår att skolans val får utgöra högst 600 timmar av den totalt garanterade undervisningstiden om 6 890 timmar. Vid skolans val får antalet timmar i timplanen per stadium för ett ämne eller ämnesgrupp minskas med högst 20 procent. Antalet timmar för svenska, svenska som andraspråk, engelska, matematik och språkval får dock inte minskas.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna i vissa klasser på Gudmundråskolan inte får sin garanterade undervisningstid i ämnena fysik, teknik, slöjd, engelska samt de samhällsorienterande ämnena, vilket är en brist. Bristen består i att schemalagda lektioner ställs in utan att berörda elever kompenseras för det. Vidare konstaterar Skolinspektionen att det föreligger brister i skolans anordnande av skolans val.

Brister avseende garanterad undervisningstid

Skolinspektionen bedömer att elever inte får sin garanterade undervisningstid i alla ämnen. Utredningen visar att eleverna utifrån den fördelning av undervisningstid som framgår av huvudmannens timplan under högstadiet ska få cirka 5 timmar mer undervisningstid i ämnet engelska än den minsta lagstadgade garanterade undervisningstiden, 2,5 timmar mer undervisningstid i ämnet slöjd och 4 timmar mer undervisningstid i ämnet teknik. Vidare framgår att huvudmannen avseende bland annat de natur- och samhällsorienterande minskat undervisningstiden, en minskning som enligt skolförfattningarna är tillåten till förmån för skolans val. För dessa ämnen framgår det dock att den schemalagda undervisningstiden för flera klasser understiger den av huvudmannen beslutade undervisningstiden.

Skolinspektionens utredning visar att eleverna i flera ämnen under innevarande och föregående läsår har förlorat undervisningstid till följd av inställda lektioner. Det framgår att elever i åtminstone ämnena fysik, teknik, slöjd, engelska samt de samhällsorienterande ämnena härigenom förlorat så mycket undervisningstid att de inte får sin minsta garanterade undervisningstid i dessa ämnen. Detta då intervjuer med elever och lärare visar att elever i vissa årskurser under minst fyra veckors tid under höstterminen 2025 gått miste om undervisning i hälften av lektionerna i fysik och teknik. Det framgår även att åtminstone hälften av dessa lektioner även ställdes in för vissa klasser under en period om ungefär sex månader under föregående läsår. Det framgår även att lektioner i slöjd återkommande ställts in under höstterminen 2025. Vidare visar intervjuer med elever och lärare att eleverna under föregående läsår därutöver gick miste om ungefär tre lektioner i veckan i ämnet engelska och de samhällsorienterande ämnena.

Skolinspektionen bedömer att eleverna inte har kompensrats för den undervisningstid som de förlorat då lektioner ställts in. I fråga om de samhällsorienterande ämnena och engelska har rektorn invänt att eleverna kompenseras för den uteblivna undervisningen genom erbjudande om lovskola och undervisning inom ramen för skolans val. Skolinspektionen vill härvid påtala att ett erbjudande om frivillig lovskola inte kan användas som

ett medel för att kompensera elever för utebliven undervisning som faller inom ramen för elevernas garanterade undervisningstid. I fråga om de samhällsorienterande ämnena framgår det av elevernas uttalanden att den tid som erbjudits som kompensation inom ramen för skolans val varit förbehållen vissa elever baserat på måluppfyllelse. Även om vissa elever skulle fått kompensatorisk undervisning under tiden för skolans val, är detta inte en godtagbar konstruktion för att kompensera elever för inställd undervisning. Detta då skolans val innebär en omfördelning av tid i ett eller flera ämnen, till andra ämnen som valts ut för skolans val. Det faktum att tiden för skolans val används för kompensation för utebliven undervisning för vissa elever medför att eleverna får mindre undervisningstid i de ämnen som enligt rektorns beslut ska utgöra skolans val.

Den garanterade undervisningstiden syftar till att ge eleverna möjlighet att nå målen för utbildningen och att säkerställa en likvärdig utbildning. Det framgår bland annat att ämnet religion, som ingår i de samhällsorienterande ämnena, även var ett ämne där en hög andel elever i nuvarande årskurs 9 under höstterminen 2025 inte uppnådde de betygskriterier som minst ska uppnås. Skolinspektionen konstaterar att bristerna avseende undervisningstid sannolikt försvårat förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen i de aktuella ämnena.

Brister i anordnandet av skolans val

Av utredningen framgår att skolan använder skolans val och att huvudmannen i sin timplan minskat antalet undervisningstimmar i ett flertal ämnen. Av utredningen framgår vidare att utrymmet för skolans val bland annat används till extra studietid och för att ge tillbaka undervisningstid som elever gått miste om på grund av inställda lektioner.

Av skolförordningen framgår att ett antal timmar i timplanen får användas för skolans val och att utrymmet för skolans val ska användas för undervisning i ett eller flera ämnen. Det är rektorn som ska besluta om hur utrymmet för skolans val ska användas. Av förarbeten till skollagen framgår att syftet med skolans val är att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Skolans val ger således en enskild skolenhet möjlighet att minska undervisningstiden i vissa ämnen och ge mer tid till fördjupning i ett eller flera ämnen.

Skolinspektionen konstaterar att det inte framkommit annat än att den tid som huvudmannen i sin timplan minskat i vissa ämnen ligger inom ramen för vad som enligt skolförordningen visserligen får minskas till förmån för skolans val. Skolinspektionen konstaterar dock att syftet med skolans val inte är att elever ska komma i kapp i ett ämne, eller för att kompensera elever för undervisningstid på grund av inställda lektioner. Mot denna

bakgrund bedömer Skolinspektionen att det sätt som utrymmet för skolans val används på Gudmundråskolan inte uppfyller gällande bestämmelser om skolans val.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande ska förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt (26 kap. 27 § skollagen). Eftersom Kramfors kommuns verksamhet vid Gudmundråskolan inte uppfyller de krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten finns det skäl att förelägga Kramfors kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att uppfylla författningarnas krav. Skolinspektionen bedömer sammantaget att de brister som påtalas i föreläggandet allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Denna bedömning görs mot bakgrund av att verksamheten brister i förhållande till krav i författningarna som är centrala för elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bristerna avseende stödinsatser och frånvaro är allvarliga och berör många elever. Det rör sig om ett stort antal elever som inte anmälts eller utretts för särskilt stöd trots att förutsättningarna för det varit uppfyllda. Därutöver framkommer att elevers faktiska behov av särskilt stöd inte alltid skrivs fram i elevens utredning. Bristerna medför att eleverna inte får, eller löper en uppenbar risk att inte få det stöd eller särskilda stöd som de har rätt till. Verksamheten brister också i att utreda orsaker till elevers frånvaro. Det finns ett stort antal elever på skolan med upprepad eller längre frånvaro där det inte startats någon utredning om orsakerna till frånvaron. Det medför en risk för att adekvata åtgärder för att öka elevernas närvaro i skolan inte sätts in. Det är grundläggande att skolan agerar för att motverka frånvaro hos elever eftersom upprepad eller längre frånvaro innebär att elever inte får den utbildning som de har rätt till. Bristerna avseende särskilt stöd och frånvaro har pågått under en längre tid.

Vidare framgår att elevernas skoldagar präglas av återkommande kränkningar, där skolan i flera fall underlåter att agera, anmäla eller utreda dessa. Det framgår att ett stort antal elever upprepat stör ordningen på skolan, men att orsakerna till elevernas beteende inte utreds. Det medför en risk för att adekvata åtgärder för att få elevens beteende att upphöra inte sätts in. Vidare finns det ett stort antal elever på skolan som inte får sin

garanterade undervisningstid i flera ämnen till följd av att lektioner återkommande ställs in. Den garanterade undervisningstiden syftar till att ge eleverna möjlighet att nå målen för utbildningen och att säkerställa en likvärdig utbildning. Därutöver framgår att utrymmet för skolans val inte används på det sätt lagstiftningen föreskriver. Det har inte framkommit något särskilt skäl som gör vitet obehövligt. Föreläggandet ska därför förenas med vite.

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av ovanstående att bristerna sammantagna är sådana att de rubbar förutsättningarna för verksamheten på ett allvarligt sätt och att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande.

Ett vitesbelopp ska enligt 3 § viteslagen (1985:206) fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Med hänsyn till huvudmannens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 1 500 000 kronor.

Föreläggande

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever berättar att de erbjuds extra studietid i form av en stödtimme en gång i veckan. Huvudmannen uppger i sitt yttrande att skolan erbjuder extra studietid om 50 minuter vid ett tillfälle i veckan. Studietiden är 50 minuter lång. Därutöver erbjuds extra studietid under lov, bortsett från sommarlovet och jullovet. Huvudmannen uppger även att det vid behov finns möjlighet att nyttja tiden för skolans val som extra studietid.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 a § skollagen framgår att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under, eller i direkt anslutning till, skoldagen. Det framgår vidare att den extra studietiden inte ska räknas in i den minsta totala undervisningstiden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att eleverna på Gudmundråskolan får för lite extra studietid, vilket är en brist. Utredningen visar att eleverna enbart erhåller extra studietid med 50 minuter per vecka, vilket är 70 minuter för

lite per vecka. Huvudmannen har förvisso uppgett att eleverna får erbjudande om extra studietid under lov, samt att tiden för skolans val ibland nyttjas som extra studietid.

Extra studietid ska erbjudas i direkt anslutning före eller efter skoldagen, inte under skollov. Erbjudandet om extra studietid ska därutöver erbjudas veckovis, det finns inget utrymme i skollagen för att i stället erbjuda extra studietid under längre, samlade perioder, så som under lov. Vidare konstaterar Skolinspektionen att skolans val, som är en del av elevernas garanterade undervisningstid, inte kan användas som extra studietid. Den extra studietiden är frivillig undervisningstid som ska erbjudas eleverna, utöver den garanterade undervisningstiden.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Kramfors kommuns verksamhet vid Gudmundråskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra studietid. Det finns därför skäl att förelägga Kramfors kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Agneta Broberg

Regionchefen Agneta Broberg
Beslutsfattare
Signerat av: Agneta Broberg

X Maja Flood

Juristen Maja Flood
Föredragande
Signerat av: Maja Flood

I ärendets slutliga handläggning har även juristen Rebecka Rasmuson, juristen Rebecka Pettersson och regionjuristen Elina Ryttberg medverkat.

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet om föreläggande vid vite är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen Box 3177 903 04 Umeå, eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, till exempel en kommun, ska överklagandet i stället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.